

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 6, din 13.08.2009

Modul în care Rezultatul Alegerilor Parlamentare din 29 Iulie ar Putea Influența Politica Externă a R. Moldova: Viziunea Academică

*Transcriptul emisiunii radiofonice, din 09 august, realizată de Asociația pentru Politică Externă (APE) în colaborare cu Agenția de știri și analize Imedia și cu asistența Fundației germane Friedrich Ebert Stiftung (FES). Emisiunea este difuzată la Radioul Vocea Basarabiei în fiecare duminică, la ora 16.30.

Principalele Teme ale Emisiunii:

1. *Situația creată după alegerile din 29 iulie: acțiunile partidelor politice*
2. *Impactul alegerilor din 29 iulie asupra politicii externe a R. Moldova*
3. *Evoluția relațiilor diplomatice dintre Chișinău și București*
4. *Asistență financiară din partea occidentului: UE, SUA, organismelor financiare internaționale*

Corneliu RUSNAC, moderator IMEDIA: Bună ziua stimați ascultători, sunt Corneliu Rusnac și ca de obicei la această oră vă invit la o emisiune de discuții pe teme de politică externă realizată cu suportul Asociației de Politică Externă și finanțată de Fundația “Friedrich Ebert”.

Astăzi vom discuta despre situația din R. Moldova care s-a creat după alegerile din 29 iulie. I-am invitat în studio pe domnii Mihai Cernenco, Conferențiar Universitar și pe dl. Octavian Țicu, Șeful Catedrei Relații Internaționale la ULIM. Așadar, în urma scrutinului din 29 iulie nici unul dintre partidele politice nu a acumulat numărul de mandate necesare pentru a putea alege de unul singur șeful statului, președintele Parlamentului sau Guvernul. Ce urmează, la ce ar trebui să ne așteptăm în continuare de la partidele politice? Dl. Cernenco vă rog...

1. *Situația creată după alegerile din 29 iulie: acțiunile partidelor politice*

Mihai CERNENCO, Conferențiar Universitar: Într-adevăr nici unul din partidele politice nu are cel puțin 52 de voturi pentru a alege un guvern, cu atât mai mult 61 de voturi pentru a alege președintele țării. Astăzi, la ordinea de zi este problema negocierilor, ceia ce nu am avut în ultimii opt ani de zile atunci când am avut monopolul unui singur partid. Și societatea noastră este nerăbdătoare, cât mai repede să se întâmple ceva, nelăsând partidele politice să inițieze negocieri pentru că sunt sigur că probleme, animozități, chiar dacă nu sunt neînțelegeri la modul direct oricum sunt diferite programe, au diferite viziuni asupra politicii externe, asupra politicii interne, asupra relațiilor externe, în special cu Federația Rusă, România, UE sau Ucraina. Sigur că avem un partid căruia i-am văzut și auzit viziune, politicile pe parcursul a opt ani de zile și avem patru alte partide care pentru prima dată în ultimii opt ani de zile, chiar cred că este pentru prima dată, înafara de Partidul Democrat, care nu au participat la acea Coaliție din 1998. De aceea, avem o nouă situație și primul lucru la care ne-am gândit după 29 iulie, a fost începerea negocierilor de către partidele care vor crea o nouă coaliție.

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 6, din 13.08.2009

Corneliu RUSNAC: Dl. Țicu?

Octavian ȚÎCU, Șeful Catedrei Relații Internaționale la ULIM: Într-adevăr avem o situație inedită. Cel puțin, după opt ani de zile este pentru prima dată când comuniștii nu au o majoritate absolută în Parlament. Aceasta este o perspectivă cred eu, mai ales dacă luăm în considerare ceia ce se întâmplă la moment, așa numita Coaliție care este o noutate. Aș vrea să spun că există cel puțin trei abordări asupra a ceia ce s-a întâmplat la 29 iulie. Prima este o stare de euforie, probabil așteptată din considerentul că cu toții ne dorim o schimbare sau cel puțin segmente largi ale societății moldovenești își doreau o schimbare.

O a doua abordare, ține de cei care felicită partidul comunist datorită faptului că au câștigat totuși detașat comparativ cu următorii aproape de trei ori și din acest punct de vedere, este o realitate pe care opoziția trebuie să o ea în calcul. Și în sfârșit, există o abordare mai pragmatică, mai realistă, care vede o situație de pattern în ceia ce s-a creat la momentul actual în Moldova, în care totul este la muchie în privința a ceia ce este majoritate și ceia ce este opoziție în acest Parlament. Din această perspectivă eu cred că unitatea opoziției este mai mult ca necesară în acest moment și ceia ce s-a întâmplat recent ne demonstrează că lucrurile nu sunt chiar atât de clare pe cât păreau la început.

Mihai CERNENCO: Bine, eu cred că cineva din analiști a comparat situația de astăzi cu cea din 1998. Eu nu aș fi de acord cu aceste similitudini din simplul motiv că în primul rând partidele politice, cele patru cel puțin, au simțit pericolul pe parcursul a opt ani de zile din partea Partidului Comuniștilor: dosariada, intimidarea, lipsirea de orice perspectivă pentru viitor. Doi, capacitatea de negociere a venit, în special, după 7 aprilie, un 7 aprilie care a întors totul. Acest eveniment și-a lăsat amprenta, după cum am văzut, cu toate că percepția a fost diferită în diferite segmente ale societății dar 7,8 aprilie a fost totuși a fost un element absolut de ne mai văzut într-o Europă de astăzi, post 20 de ani de la revoluțiile de catifea, ceia ce sigur a lăsat amprenta și cred că și pe viitor cel puțin într-o perspectivă de 5, 8, 9 ani de zile, dacă nu mai mult, ea oricum își va lăsa amprenta, dacă nu vor fi stabilite și depistate toate elementele. Ca de altfel, vă aduceți aminte Revoluția Română; au rămas multe mistere, enigme care nici până astăzi nu au fost date în vileag.

Eu cred că este o situație similară acuma, dar este al doilea element care cere de la opoziție să fie totuși consecventă și aceste partide să fie cointeresate să elucideze acest element. Și al treilea element esențial, ceia de diferă de diferă de situația de atunci, din 1998, pentru că partidele politice din 1998 nici nu-și dădeau seama acest partid retrograd, cu viziuni anacronice poate restabili și poate impune un regim autoritar. Atunci noi credeam că a plecat în istorie pentru totdeauna. Ori astăzi, după opt ani de zile am văzut că este eminamente posibil în R. Moldova reinstaurarea unui regim absolut autoritar sub marca unor lozinci democratice. De aceia având în vedere acele trei elemente dar și al patrulea că există pericolul, pentru că este la muchie după cum a menționat colegul meu dl Țicu. Transfugi, patru, de exemplu spre stânga ar putea schimba balanța sau opt în colo pentru că există diferite formule și vor exista.

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 6, din 13.08.2009

Dar totuși, până la urmă a apărut o speranță și posibilitate și electoratul aici și-a spus cuvântul indiferent de faptul cum privim lucrurile că nu mai vor să trăiască sub acel regim care a fost. Sigur că funcționarii de stat, sigur că cei care au business-ul și care este cu protecția știm noi a cui, sigur căăștia au votat dar acum societatea se va schimba indiferent cum vor începe lucrul pentru că și schimbarea, și este un lucru foarte pronunțat dacă încercăm să vedem listele electorale o să vedem că totuși în R. Moldova s-a pornit procesul de schimbare a clasei politice. Cei care au venit din trecut cum este Calin, Iov, Voronin și o întreagă echipă dinăștia, nu-i mai avem nici în lista PLDM-ului, nici în cea a PL-ului, AMN-ului și PDM-ului. Vine o nouă clasă politică care are viziuni și se uită nu în ziua de ieri, astăzi sau mâine dar se uită într-o perspectivă mai îndelungată.

2. Impactul alegerilor din 29 iulie asupra politicii externe a R. Moldova

Corneliu RUSNAC: Ce impact ar putea avea alegerile din 29 iulie asupra politicii externe a R. Moldova? Ne putem aștepta la schimbări radicale în acest domeniu? Dl. Țicu?

Octavian ȚICU: Eu cred că da. La ora actuală, eu am mai vorbit despre lucrurile acestea, de cel puțin de un an de zile vorbesc la toate forurile internaționale sau în interior, asistăm în spațiul Baltic - Marea Neagră la o confruntare între două modele evidente: Uniunea Europeană și Rusia. Uniunea Europeană poate să aibă avantaj din mai multe considerente.

În primul rând pentru că are un model atractiv, economic cel puțin dar și al bunăstării, datorită contactului pe care noi îl avem cu Europa este evident un avantaj pentru noi. În al doilea rând are cel puțin două instrumente clare prin care este în avantaj față de Rusia, este vorba de Politica Vecinătății Apropiate și Parteneriatul Estic. Deci două instrumente clare, este o abordare soft, o atitudine flexibilă față de fostul spațiu sovietic pentru că aici se dă marea bătălie acuma în care perspectiva intrării în Uniunea Europeană este determinată de anumite schimbări în interiorul acestor societăți.

Rusia spre regret a pierdut această luptă, și nu mă tem să o spun pentru că spre regret Rusia la ora actuală nu a re o politică coerentă pentru ceia ce se numește fostul spațiu sovietic și în condițiile în care controlul asupra acestei regiuni este din chestiile care garantează sau va garanta în viitor Rusiei statutul de putere regională atunci ne dăm seama cât de importantă în această luptă este R. Moldova. În condițiile în care ne uităm ce s-a întâmplat recent cu vizita Patriarhului Kiril care și-a depășit atribuțiile sale duhovnicești în acest pelerinaj în Ucraina implicându-se politic, acel apel la vizitarea locurilor Sfinte din Crimeea. Această bătălie care se dă la ora actuală nu putea să nu pună la un moment dat și chestiunea R. Moldova.

De ce a pierdut Rusia această luptă? Pentru că Rusia s-a axat în mare parte asupra primului eșalon de putere în fostul spațiu sovietic scăpând de sub control așa numita generație Saakashvili. Noua generație care a crescut în valorile europene, o generație...dacă ne uităm la clasa politică moldovenească formată în valorile românești. Deci, să nu recunoaștem, pentru că 7 aprilie a fost și ceia ce înseamnă o exaltare a ceia ce înseamnă românesc în R. Moldova. Pe lângă nemulțumirile de ordin economic și politic a fost și o exaltare a spiritului românesc. La ora actuală Rusia încearcă să redreseze această situație mizând pe factorul Lupu, cred eu, Partidul Democrat lăsând în agenda sa abordarea CSI a Republicii Moldova,

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 6, din 13.08.2009

neutralitate, însă în marea ei opoziția este axată clar spre valorile europene, integrare europeană și perspectiva NATO.

Corneliu RUSNAC: Dl. Cernenco?

Mihai CERNENCO: Noi astăzi într-adevăr asistăm la o întorsătură totală a politicii externe a R. Moldova și drept element esențial care mă face pe mine să cred că într-adevăr și-a schimbat-o sunt declarațiile din 27 februarie ale lui Voronin, când vorbea despre Parteneriatul Estic că „sunt niște bomboane”, de fapt aceasta este teza lansată de Federația Rusă. Sunt niște bomboane învelite frumos în hârtie colorată și nu ne dă nimic, asta în primul rând.

În al doilea rând, de fapt R. Moldova dintre țările care au fost invitate în Parteneriatul Estic a fost unica care a propagat și sonorizat ideile și concepțiile Federației Ruse vis a vis de Parteneriatul Estic. În al treilea rând, Republica Moldova, dacă ne aducem aminte de Summit-ul de la Praga a participat cu o persoană absolut neimportantă prin asta dorind să arate că nu este foarte important pentru ea Parteneriatul Estic, cu toate că nu s-a declarat în afara Parteneriatului Estic. Mai mult ca atât, Belarusia care a fost atât de reticentă față de Uniunea Europeană ne-a luat-o cu mult înainte și chiar are și succes în această direcție, iată, Banca Mondială și Fondul Monetar lucrează cu belorușii și deja au venit primele tranșe. Și în al patrulea rând, din declarațiile lui Voronin de ultimă oră, mulțumește mult Federației Ruse, care „ne-a ajutat foarte mult”, spune președintele în exercițiu, sau dacă mai poate fi numit așa Voronin.

Elementele pe care le-am enumerat demonstrează acest fapt. Mai mult ca atât, Uniunea Europeană ne-a condiționat semnarea unui Acord de Asociere, după Planul de Acțiuni Moldova-UE dacă vor fi alegeri corecte și libere. După cum știți alegerile din 5 aprilie soldate cu 7, 8 aprilie și cele din 29 iulie așa cum au văzut LADOM și alte organizații au fost parțial libere și parțial corecte. Oricum Uniunea Europeană este în așteptarea ultimei condiții, că R. Moldova trebuie să scoată interdicția de intrare pentru cetățenii unui stat al Uniunii Europene adică România și în septembrie ar putea începe negocierile unui tratat care va acorda mai multe facilități R. Moldova despre care a vorbit Băsescu la întrunirea cu mai mulți jurnaliști din R. Moldova de la Drobeta Turnu Severin.

3. Evoluția relațiilor diplomatice dintre Chișinău și București

Corneliu RUSNAC: Dacă tot veni vorba de relațiile cu România, cum vedeți evoluția relațiilor cu București-ul și în ce măsură ne putem aștepta la o depășire a crizei în care se află în prezent aceste relații? Dl. Țîcu?

Octavian ȚÎCU: Eu aș referi la ceia cu ce a terminat dl. Profesor pentru că în opt ani de zile partidul comunistilor cât nu ar fi de straniu a obținut o anumită credibilitate, să-i spunem așa, în ghilimele în fața Uniunii Europene care a perceput-o ca pe o realitate existentă cu care trebuie să vorbească, ca forță principală în societatea moldovenească, și a fost susținută de Moscova pentru că aceste declarații legate de Parteneriatul Estic față de care Rusia are o politică foarte categorică spunând că Uniunea Europeană își cultivă un spațiu de influență în această zonă. Deci, este un tribut plătit suportului...

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 6, din 13.08.2009

Acum, Uniunea Europeană așteaptă o schimbare și eu cred că bătălia acestor alegeri este și o bătălie a unor orientări de politică externă. Sigur nu vom reuși o ruptură detașată pentru că Rusia dispune de instrumente suficiente pentru a contracara această ruptură definitivă, inclusiv uitați-vă la aceste tipuri de 500 milioane de dolari credite pentru R. Moldova, ieftinirea gazului și așa mai departe, care la electoratul nostru relativ agramat, sa-i spunem așa, din punct de vedere politic poate conta foarte mult

În ceea ce privește România, noi istoricii suntem temporali. De două sute de ani nu s-a schimbat nimic în acest spațiu. Confruntarea între Rusia, Uniunea Sovietică și România în jurul Basarabiei este o persistență. Ea și-a schimbat formele, a variat în intensitate dar a rămas o constantă pentru că din 1972 de când Rusia a venit la hotare cultivând chiar în rândul boierimii moldovenești această politică ca aceștia să-și mute proprietățile în Basarabia. Problema Basarabiei este o problemă de presiune a Rusiei față de România în primul rând. Din punctul acesta de vedere, nu există nici o îndoială în privința actului în sine din 7 aprilie care evident de unde vine și se înscrie în acest spectru de confruntare dintre Rusia și România.

Noi nu putem avea o față europeană ca statalitate având relații anormale cu România. Este un fapt pe cât de evident pe atât de greu de contrazis mai ales din perspectiva faptului că tot ceea ce ține la ora actuală de construcțiile identitare politice din R. Moldova și naționale ține de această opoziție dintre românism și moldovenism care este un produs al timpurilor sovietice dar care reactivat la ora actuală este un justificativ pentru elita politică comunistă aflată la guvernare. De aceea, atâta timp cât va exista o prezență rusă puternică în R. Moldova noi vom avea și va continua să fie această confruntare și această dilemă existentă. Sigur că intervin alți factori. România este un stat al Uniunii Europene și UE are o politică coerentă față de est pentru că alături de Statele Unite și Uniunea Europeană există câteva state cum ar fi Finlanda, Polonia, Turcia, care au o politică față de est în corelație cu aspirațiile Uniunii Europene. Dacă ne uităm la relațiile dintre Polonia și Ucraina, sau Polonia și Belarusia.

Am aflat și mai multe și din faptul că s-a vorbit multe că România ar avea la ora actuală mandatul Uniunii Europene în relațiile cu R. Moldova. Și vreau să vă spun că de-a lungul timpului, în contextul extinderii Uniunii Europene toate statele au fost obligate să semneze aceste tratate de reconciliere istorică, dacă vă aduceți aminte, Germania - Polonia, Germania – Cehia, România – Ungaria, România – Ucraina. O singură problemă, deci este vorba de relațiile R. Moldova România, România nu a fost obligată să semneze un tratat cu R. Moldova prin care ar recunoaște valabilitatea frontierelor. La ora actuală eu cred că există un suport din partea Uniunii Europene din acest punct de vedere chiar dacă au existat momente de ezitare la Bruxelles relativ de implicare a României în evenimentele din 7 aprilie.

Mihai CERNENCO: Dar ulterior ele au fost totuși scoase, și lucrul asta sigur că...au fost concertate totuși politica de la Chișinău cu cea a Moscovei dacă ne aducem aminte de declarațiile care le-a făcut Cijov mi se pare, reprezentantul Federației Ruse la Bruxelles exact în momentul în care Voronin aici declara despre implicarea României și drapelul românesc, exact atunci ambasadorul Federației Ruse de acolo făcuse...deci este o chestie absolut concordantă. De aceea, R. Moldova trebuie, în primul rând, ca să-și îmbunătățească relațiile și angajamentele care le are față de UE, trebuie să scoată vizele. În al doilea

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 6, din 13.08.2009

rând, decizia Cabinetului de Miniștri care de fapt este în contradicție cu decizia adoptării de către Parlament a unui document special care reglementa...

Corneliu RUSNAC: O lege adoptată de Parlament a fost anulată printr-o decizie de guvern.

Mihai CERNENCO: În acest sens sigur că este un paradox ori dacă te adresezi la Curtea Constituțională ea nu mai este valabilă. Foarte multe chestii de acest gen au fost comise și eu cred că a venit timpul normalității, sau cel puțin eu ca cetățean aștept o normalitate de la politicieni și nu o anormalitate.

Corneliu RUSNAC: Totuși situația rămâne destul de incertă. Nu este clar dacă cele patru partide care negociază acum asupra unei coaliții de guvernare vor obține voturile necesare pentru a confirma și șeful statului. Există prin urmare posibilitatea ca alegerea președintelui țării să fie blocată, astfel încât în 2010 să ne pomenim iarăși cu alegeri anticipate. În ce măsură credeți că un astfel de scenariu ar putea fi agreat de cei din occident pe deoparte, UE, SUA și inclusiv de Organismele Internaționale Financiare, și de Federația Rusă pe de altă parte? Dl. Țîcu?

Octavian ȚÎCU: Eu cred că probabilitatea este foarte mare. În primul rând, pragmatic vorbind nu văd de ce comuniștii având avantajul, pentru că ei au un avantaj, ei au un spectru foarte larg pentru a juca în jocul politic. Având în primul rând un președinte pe care opoziția nu îl poate schimba, un președinte care trebuie să numească un prim ministru și în cazul în care opoziția nu găsește cele opt voturi rămân cu întreg instrumentar pentru a continua un an de zile. În euforia aceasta și în dorința de a pretinde ceia ce vrem dar nu este, eu cred că aici este o mare problemă.

Corneliu RUSNAC: Credeți că ar putea exista presiuni din exterior ca această stare de blocaj să fie depășită?

Octavian ȚÎCU: Da, dacă luăm în considerație ce a declarat Mark Tkaciuk acum referitor la fracțiunea partidului comuniștilor din Parlament, că ar fi dispuși să voteze un președinte eu cred că există presiuni din exterior și tonul temperat, absența declarațiilor...

Mihai CERNENCO: Parcă ar veni să ne confirme faptul că oricum ar fi dispuși să nu continue mai departe această situație de criză, dar pe de altă parte, pe mine mă miră totalmente poziția ziarului „Moldova Suverană” în care au reluate atacurile nu numai împotriva României ci și împotriva Uniunii Europene, împotriva SUA, vorbește despre o conspirație împreună cu România și opoziția împotriva Transnistriei; o serie întregă de aberații. Aceiași Omega, NIT, ei nu au ieșit încă din campania electorală, mă face să cred un singur lucru.

Există probabil un scenariu, să nu fiu prins în mreja unei teorii a conspirației, dar cel puțin nu temperează din acele manifestări exaltate pe care le-a avut în timpul campaniei electorale știm cum s-au comportat, sau nu pot ieși din tranșee pentru că sunt prea adânc sau este ceva la mijloc pentru că un comportament decent în această situație de incertitudine ar trebui să fie totuși de altă natură. Cu toate că într-adevăr sunt declarațiile lui Mark Tkaciuk unde a spus că ar vota un președinte al opoziției, un președinte din partea

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 6, din 13.08.2009

societății civile și spune că ar putea chiar să mandateze 8 deputați să voteze. Este greu de spus lucrul acesta dar ei se vor întâlni la o plenară unde vor decide. Atunci probabil că reieșind din teoria lor că ei sunt un partid care a pledat pentru stabilitate, prosperarea R. Moldova ar putea să zică: „uite noi suntem cei care au salvat situația”.

Pe de altă parte mai mulți analiști vorbesc despre un scenariu de conspirație în R. Moldova că ar putea prin intermediul susținerii Federației Ruse să readucă partidul comunistilor la guvernare, că este așa cum este dar este mai sigur ca opoziția. Mai mult ca atât vreau să vă spun că la ruși se încearcă astăzi să se elaboreze chiar și o adevărată strategie față de elitele de astăzi și mai învârstă care spun că nu le pot aduce un beneficiu și ar trebui să-și creeze elitele lor în fostul spațiu post sovietic și trebuie de investit în ei. Și ce cer ei: unu, limba rusă, doi refuzul de a intra în NATO, UE și prietenie cu Federația Rusă. Atunci când au fost întrebați: „Dar ce le oferiți voi?” „Noi le oferim speranță”. Da dar occidentul o face mult mai repede decât voi că au și bani. Și atunci au rămas fără replică. Sigur că Rusia va încerca prin diferite tehnologii și atitudini să-și mențină pozițiile. Fapt cert este că într-adevăr s-a început procesul de transformare a clasei politice.

Aș vrea să menționez încă o dată că noi nu avem, cu părere de rău, o elită politică pentru că o elită politică trebuie să fie recunoscută de societate nu să te numești tu singur pentru că asta este elită. De exemplu, dacă vorbim despre elita muzicală, nimeni nu poate contesta supremația lui Doga, sau nimeni nu poate contesta, indiferent care este atitudinea noastră despre Ion Druță că este un mare maestru al literaturii. Elita trebuie să fie percepută de societate nu să te numești tu. Noi într-adevăr avem o tendință de schimbare a clasei politice care ar putea să devină pe viitor elita politică din R. Moldova.

4. Asistență financiară din partea occidentului: UE, SUA, organismelor financiare internaționale

Corneliu RUSNAC: Dl. Țicu în cazul în care criza politică din interior va fi depășită ne putem aștepta la o asistență financiară din partea occidentului, a organismelor financiare internaționale, a UE, a SUA și cât de consistentă ar putea fi această asistență?

Octavian ȚÎCU: Eu cred că ea există deja din moment ce Parteneriatul Estic oferă 350 de milioane deci el este un fond de bani disponibil, existent. Dar dacă ne uităm la ultima vizită a Fondului Monetar Internațional, care fost interpretat de comuniști ca un refuz datorită situației incerte și a comportamentului opoziției atunci este clar că lumea așteaptă o schimbare. Dacă ar fi să gândim în timp, accesarea statelor din Europa de est în UE a fost precedată de NATO, care dincolo de aspectele militar și politic este un gen de protejare a investițiilor care se fac în țările respective și o probabilitate de a evita alunecarea democrațiilor tinere în altă direcție. Din acest punct de vedere eu cred că trebuie să existe un angajament clar al R. Moldova în ceia ce privește această sincronizare între NATO și UE. Numai în acest caz putem vorbi despre un angajament ferm, sigur al UE și SUA în finanțarea transformărilor democratice din R. Moldova.

Mihai CERNENCO: Mai mult ca atât s-a vorbit despre disponibilitatea UE de a acorda ajutor financiar R. Moldova și eu cred că lucrul acesta s-ar putea să se întâmple, dar sunt de făcut mai multe lucruri și

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 6, din 13.08.2009

lucrurile acestea sunt evidente de unde. Planul de Acțiuni Moldova – UE care știți că a fost finalizat în 2007 și mai fost continuat pentru un an de zile unde erau niște elemente esențiale: 1. o mass-media liberă, o justiție independentă și accesul întregii societăți la sistemul economic și de business.

Dacă vă aduceți aminte de declarațiile lui Marian Lupu de pe 10 iulie au fost legate anume de aceasta: cum sunt tratați oamenii de afaceri în R. Moldova „tu ești al meu, ești bun, tu ești al lor, ești rău, poți fi deposedat”. Ori la ai mei totul, opoziției legea. Cam asta a fost elementul esențial de comportament în cei opt ani de zile. Mediul de afaceri la care s-a referit de fiecare dată UE, Comisia Europeană în mod special care a monitorizat Planul de Acțiuni este probabil elementul crucial în comportamentul R. Moldova. Aici, bineînțeles că ar trebui să fie luate măsuri coerente și foarte bune care să demonstreze odată și pentru totdeauna. Să nu se întâmple cum s-a întâmplat cu Eurofarm, Hotelul Dacia și alte întreprinderi care au fost deposedate...S-a ajuns la CEDO, s-au plătit bani, numai într-un singur an 10 milioane de euro, etc. Sistemul acesta trebuie să fie protejat și trebuie să fie, sigur că, un sistem liber al economiei de piață.

Corneliu RUSNAC: Dl. Cernenco, dl. Țicu eu vă mulțumesc mult pentru prezența la această emisiune. Stimați ascultători, eu Corneliu Rusnac, vă reamintesc că ați ascultat o emisiune de discuții pe teme de politică externă realizată cu suportul Asociației pentru Politică Externă și finanțată de Fundația “Friedrich Ebert”. Aici vă spun la revedere și vă aștept săptămâna viitoare la un nou program. Pe curând!